

Oekraïne door Shlomo Hizak

Geliefde Vrienden van Israël,

Shalom en zegen zij u vanuit Jeruzalem!

Op 12 februari 2013 werd ik in Oekraïne uitgenodigd door dr. Gregorii Komendant, die al vele jaren mijn bijzondere vriend is. Tijdens het Sovjetbewind was hij de leider van de Unie van Baptistengemeenten en de leider van alle Evangelische Kerken. Later diende hij als President van de Europese Baptisten Unie en de Oekraïense Baptisten. Tegenwoordig is hij voorzitter van het Oekraïens Bijbelgenootschap, dat zeer goed werk verricht. Ik heb dit land vele malen bezocht. Samen met het team van het AMI-Centrum hebben we in veel steden samenkomsten gehad in verschillende gemeenschappen, waar we de Schrift verspreid hebben: speciaal gedrukte edities van de Bijbel in het Russisch en Oekraïens.

Oekraïne was vele eeuwen lang een thuisland voor het Joodse volk. Dit land heeft veel beroemde rabbijnen, Joodse Thora- en Bijbelcommentatoren en bekende Israelische nationale leiders voortgebracht¹. Oekraïne maakt deel uit van onze Joodse geschiedenis. Er waren veel synagogen en Joodse centra in het land, die in Joodse geschiedenisboeken zijn vermeld, we hebben veel dierbare herinneringen uit het verleden. In onze dagen bezoeken tienduizenden Joden de vele historische Joodse plaatsen, vooral voor onze Hoge Feesten. Ze bidden God voor de volledige verlossing en vrede in Israël en in de wereld. Moge dit spoedig komen.

Pijnlijke herinneringen

Met de vele dierbare herinneringen uit het verleden, komen ook de pijnlijke herinneringen uit verschillende

¹ **Levi Eshkol** (1895–1969), de derde premier van de moderne staat Israël.

Golda Meir (1898–1978), de vierde premier van Israël en de eerste vrouwelijke premier ter wereld.

Menachem Mendel Schneerson (1902–1994), invloedrijke Chassidische leider.

Natan Sharansky (geb. 1948) mensenrechtenactivist en Israëlisch politiek leider.

Sholom Aleichem (1859–1916) Yiddish schrijver, vooral bekend van *Fiddler on the Roof*.

Leon Trotsky, geboren als Lev Davidovich Bronstein (1897–1940) Russisch revolutionair leider.

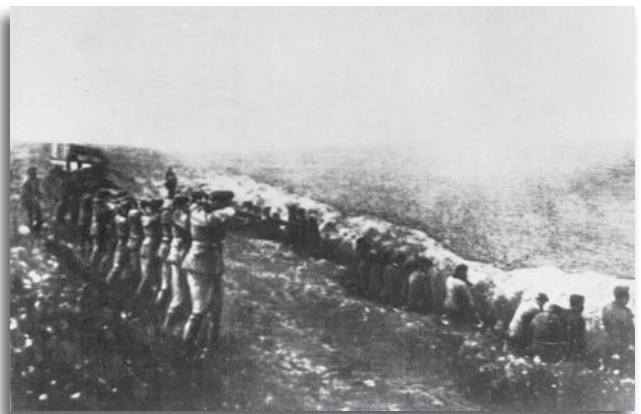
perioden in de geschiedenis. We vergeten de duistere tijden niet, toen het kwaad en de vervolging ons Joodse volk in de greep hielden. De meest verschrikkelijke gebeurtenissen vonden tijdens de Tweede Wereldoorlog plaats in verschillende delen van dit land, met de massaslachting van duizenden Joden in Kiev. Ze werden in Babi Yar gedood, waar ze systematisch met machinegeweren doodgeschoten werden. Het geld, de bezittingen, het ondergoed en de kleding van de vermoorde slachtoffers werden overgedragen aan de plaatselijke etnische Duitsers en het Nazi regime van de stad.²

Shlomo Hizak

Eén grote Joodse begraafplaats

Ik zal mijn eerste bezoek aan Babi Yar nooit vergeten. Wat daar gebeurde, werd in andere delen van het land herhaald. Toen we hier reisden en verder door Oost-Europa, had ik het gevoel dat ik één grote Joodse begraafplaats bezocht.

Tussen 1941 en 1942 werden naar schatting 100.000 tot 150.000 Joden, Sovjetgevangenen, communisten, zigeuners, Oekraïense nationalisten en burgers door de Duitsers gedood in Babi Yar.

² Zie de link "Babi Yar" op www.bijbelcentrum.org > AMI-Nieuws 2013

Dit was een moeilijke ervaring voor me. Ik kon het gezelschap in Babi Yar in de open lucht toespreken. Ik kon de mensen hun tranen zien wegvegen. Ik heb het verhaal al vanaf mijn kindertijd in Jeruzalem gehoord. Toen ik de groeve zag, waar mijn Joodse Volk als oud vuil was weggegooid, kwamen deze woorden in mijn hart: "Hoor toch hoe het bloed van je broer uit de aarde naar mij schreeuwt." (Genesis 4:10b)

In twee dagen tijd werden 34.000 Joden doodgeschoten. Daarna werd het massagraf met aarde toegedekt.

Ik kon mijn toespraak niet afmaken, ik sprak verder wat er in mijn hart was.

Het was een uitdaging en een roeping voor me om Christelijke leiders en voorgangers uit te nodigen om naar Israël te komen om hier aan het AMI-Centrum te studeren. Dit was een investering die met Zijn hulp en met uw hulp tot stand kwam, met licht en zegen als gevolg. We brachten bijna duizend Russischsprekende Christelijke leiders naar Israël om het Land van de Bijbel te bestuderen en te zien. Deze mensen hadden onder het communistische regime geleden tijdens een donkere, kwade periode van vervolging. Zij hebben een prijs betaald vanwege hun geloof. Het lag op mijn hart om hen te helpen Israël, de Schrift en Gods beloften voor Gods Volk te begrijpen.

Dr. Komendant kwam met al deze voorgangers en kerkleiders naar ons Centrum en vanaf zijn eerste bezoek aan ons land is hij steeds meer betrokken bij de bevordering van Joods-christelijke relaties. Samen met zijn vrouw staat hij volledig achter Israël en het Joodse Volk en zij vormen een brug tussen de Joodse en de Christelijke wereld.

Monument

Het was ontroerend toen hij mij vertelde dat hij het op zijn hart heeft om een monument te bouwen in Radomysl, een stad in de regio Zhitomir in Oekraïne, omgeven door dichte pijnboombossen. Het monument

moet de inscriptie met de woorden uit het boek Jeremia krijgen:

Zo zegt de HERE: Hoor, te Rama klinkt een klacht, bitter geweest: Rachel weent om haar kinderen, zij weigert zich te laten troosten over haar kinderen, omdat er geen meer is. (Jeremia 31:15)

Vóór de Tweede Wereldoorlog was Radomysl een typisch Joodse "sjetel" (een kleine Joodse gemeente in Oost-Europa. "Sjetel" is Jiddisch voor stadje). Naar schatting woonden er 5000 tot 7000 Joden in deze stad. Rudnya was een buitenwijk van de stad waar Oekraïeners woonden en daarnaast lag het bos. Het marktplein in het centrum was geplaveid met ronde kiezelstenen en omgeven door verschillende kantoren en winkels en er was een stadspark dat zich uitstrekte vanaf het marktplein. In dit park van Zhitomir stond een groot zwartmarmeren borstbeeld van Karl Marx op een hoog voetstuk, glanzend als een spiegel.

Bijna alle Joden van de stad werden in augustus-september 1941 door de Nazi's en Oekraïense politieagenten vermoord. Slechts enkelen slaagden erin te ontsnappen vóór de terugtrekking van het Rode Leger. Volgens de verslagen schoot de politie in 1941 na de herovering van Radomysl 561 Joodse kinderen dood.

De massagraven van de slachtoffers in Radomysl liggen in de bossen buiten de stad, verspreid over drie reusachtige heuvels van elk 200 meter lang, die omgeven zijn door een lage haag van paaltjes met prikkeldraad. Er is geen monument en geen inscriptie. In de oorlog van 1941-1944 kwamen in totaal meer dan één miljoen zeshonderdduizend Joden om in Oekraïne.

Dr. Komendant wil alles op alles zetten om deze bijzondere plek te behouden. Hij wil als Christen deze bijdrage leveren om een zegen te zijn voor het Joodse volk. Inderdaad: "Rachel weent om haar kinderen..."

Radomysl: Karl Marx op een hoog voetstuk

Ik ben zo dankbaar voor Christenen, die vrienden van Israël zijn. Zij zijn net als u, rechtvaardigen uit de volken, die Israël en het Joodse volk willen zegenen en troosten.

Van tijd tot tijd ontmoet ik in Oekraïne voorgangers, waar de lange geschiedenis van lijden en vervolging van hun gezicht afstraalt. Ze zijn oud en zeer toegewijd. Het is hun droom om naar Sion te gaan en deel te nemen aan ons Study Tour Program ten einde Israël ten zegen te zijn. Ze zijn bereid om te gaan en ze weten wat het betekent om anders te zijn, zoals wij Joden geroepen zijn om anders te zijn en de prijs daarvoor te betalen.

Israël

Onderhoudt dan (het feest der) ongezuurde broden, want op deze zelfde dag leid Ik uw legerscharen uit het land Egypte. Daarom moet gij deze dag onderhouden in uw geslachten als een altoosduurende inzetting. In de eerste (maand), op de veertiende dag der maand, des avonds, zult gij ongezuurde broden eten, tot aan de eenentwintigste dag der maand, des avonds. (Exodus 12:17-18)

Ik schrijf deze brief terwijl we ons in Israël en in de Joodse wereld voorbereiden op de lente, het nieuwe begin, met een hoopvol hart, terugdenkend aan de bevrijding van duisternis en slavernij. We zijn door de zee en de woestijn getrokken met tekenen en wonderen en in de wolkkolom bevestigde de HEER Zijn trouw aan Zijn Woord. We zongen het Lied van Mozes, de knecht van God en we dankten God voor Zijn verlossing.

Ja, na duizenden jaren zien we Zijn zegenrijke openbaring. God bevestigt Zijn Woord, ons Joodse volk is teruggekeerd naar het Land dat Hij aan Abraham, Isaac, Jacob en zijn kinderen heeft beloofd.

Onze generatie heeft de vervulling van de profetie meegemaakt, we leven nu in deze belangrijke profetische tijd en ondanks al onze moeilijkheden in Israël, bloeit ons land. We vertrouwen erop dat Israëls wachters ons zullen helpen om voor alle bedreigingen uit Iran en onze buurlanden een oplossing te vinden. Deze landen willen onze geschiedenis van duizenden jaren wegvagen en ons in de zee drijven. Ik troost me met de gedachte dat God met ons is.

Nee, hij sluimert niet, hij slaapt niet, de wachter van Israël. Psalm 121:4

Ik waardeer al uw hulp, uw gebeden en uw steun. Ik wil mensen uit verschillende landen helpen, die ervan dromen om naar dit land te komen om het wonder van Israël met eigen ogen te aanschouwen en hun hart open te stellen voor een beter begrip van Gods Woord. Er zijn er veel die van 3-17 november 2013 willen komen, inclusief

jonge mannen en vrouwen die leiders zijn geworden en die het Land Israël willen bezoeken en het Woord willen bestuderen. Wat een geestelijk ontwakend!

Ik was zeer ontroerd toen ik hen met tranen in de ogen in het Hebreeuws het "Hatikvah" hoorde zingen, ons Israëliësche volkslied. Dit zou enige jaren terug onmogelijk zijn geweest.

Ik zie ook oude trouwe voorgangers die jaren in Siberië gevangen hebben gezeten. Zij zijn niet tot lichamelijke arbeid in staat, maar ze zijn een zegen voor hun gemeenten. Ik wil hen tot zegen zijn en hen helpen om te komen en bij ons te zijn in november. We hebben 15 voorgangers die zich al opgegeven hebben. Ze hebben weinig inkomsten, maar ze hebben genoeg gespaard om een ticket te kopen. Help me alstublieft zodat ik hen kan helpen. Ik heb ruim 11.000 euro nodig om deze toegewijde dienaren te helpen. Laten we samen optrekken, we werken samen in Zijn wijngaard.

Hulpverlening in Afrika

In deze eeuw hebben veel landen zich ontworsteld aan bezetting of kwaadwillende regeringen. Nu zijn er open deuren en kansen. Dank God voor de vrijheid om het Woord te verspreiden.

Ik ben van Jeruzalem naar 73 landen in de wereld gereisd en ik heb tot duizenden mensen gesproken. Het is de visie van mijn hart om het goede nieuws vanuit Sion te verspreiden.

Van 19-29 mei 2013 ben ik uitgenodigd voor drie conferenties in Ghana. Ik zal vergezeld worden door Daniel Gwertzman en dominee Renato Santos, die als vrijwilliger uit Brazilië op ons Centrum werkt. Mw. Audrey LeBoutillier is ook uitgenodigd. Ik heb haar en haar man 36 jaar geleden ontmoet. Ze heeft 16 jaar als vrijwilligster in ons Centrum gewerkt als huismoeder. Audrey is een trouwe steun voor ons werk. Ik ben zo dankbaar voor allen die helpen en het Volk ten zegen zijn.

Het wordt een speciale leiderschapsconferentie met vele duizenden die uit het hele land komen. Er wordt ook aandacht geschonken aan de ontwikkeling van de landbouw in Israël. We willen het goede nieuws uit Sion en het land Israël verspreiden.

Ik wil u als onze vrienden hartelijk danken, we werken samen in deze profetische tijd. Ik wens u zegen vanuit Jeruzalem.

De uwe om Sions wil,

Shlomo Hizak

Poerim en de prijs die wij betalen

door Shlomo Hizak

Jeruzalem, 7 maart 2013

Geliefde vrienden,

Op 25 en 26 februari vierden wij het Poerimfeest, waarbij we de geschiedenis uit het boek Esther gedenken. Het herinnert aan de angst om uitgeroeid te worden, omdat wij geroepen zijn om anders dan andere volken te zijn, zoals de Schrift voorschrijft.

Toen zeide Haman tot koning Ahasveros: Er is één volk, dat verstrooid en afgezonderd leeft onder de volken in al de gewesten van uw koninkrijk, en zijn wetten verschillen van die van alle volken, maar de wetten van de koning volbrengt het niet, zodat het de koning niet betaamt het met rust te laten. (Esther 3:8)

Het is de geschiedenis van ons volk vanaf de tijd dat we als volk geroepen werden, en deze roeping wordt van geslacht tot geslacht herhaald. Na de verschrikkelijke ervaringen in de slavernij, gingen de kinderen Israëls op weg van Egypte naar het Beloofde Land.

Toen kwam Amalek en streed tegen Israël te Refidim. (Exodus 17:8)

We kregen de opdracht om te gedenken wat Amalek ons had aangedaan, toen we uit Egypte kwamen.

De HERE heeft een strijd tegen Amalek, van geslacht tot geslacht. (Exodus 17:16)

Dit hebben we inderdaad ervaren in onze geschiedenis, zoals het Woord zegt; de Amalekieten voeren strijd tegen ons volk, van geslacht tot geslacht. Toen ik samen met mijn volksgenoten de synagoge bezocht tijdens de lezing van het boek Esther, moest ik denken aan wat in onze tijd plaatsvindt. In veel landen worden Joden vervolgd, sommigen zijn zelfs gedood. In Europa zijn enkele synagogen door Moslimextremisten aangevallen. Sommigen zijn enkel en alleen vermoord, omdat ze geroepen zijn om anders te zijn.

We leven nu in een tijd waarin veel Joden in verschillende landen niet openlijk durven te zeggen dat ze

Joden zijn. Ik heb dit bij mijn reizen in verschillende landen ervaren. Ik kon niet overal zeggen dat ik uit Israël kom en dat ik een Jood ben, net zoals het in het boek Esther staat.

Ester had haar volk en haar afkomst niet bekendgemaakt, daar Mordechai haar geboden had, dat zij die niet zou bekendmaken. (Esther 2:10)

Vaak worden Joden in de wereld vernederd. Ook dit is de prijs die we betalen om anders te zijn. Je kunt dit in deze tijd vergelijken met de Christenen, die in veel landen worden vervolgd vanwege hun geloof of hun roeping om anders te zijn. Dit is de prijs die Joden en Christenen vele eeuwen lang hebben betaald.

In onze tijd roept de leider van Iran op om Israël van de kaart te vegen. Daar moeten wij, Joden, mee leven. Ik herinner me de vernedering die ik als kind onderging in dit Land, waar ik ben geboren. De wereld veroordeelt Israël.

Dit is nu eenmaal de geschiedenis van ons volk: vervolging, verdrijving van het ene land naar het andere, vernedering door de Jodenster te moeten dragen, valse beschuldigingen. Miljoenen volksgenoten hebben het leven verloren. Dank God dat we nu een eigen Land hebben. We leven in ons Thuisland en de buurlanden verkeren in staat van oorlog met ons.

Ze willen ons het Beloofde Land afnemen, zodat Israël de volgende Moslimstaat wordt. We hopen en bidden dat de Hemelse vrede op aarde zal neerdalen, in ons gebied en in de harten van de mensen. Moge gebeuren wat de profeet Jesaja zei:

En Hij zal richten tussen volk en volk en rechtspreken over machtige natiën. Dan zullen zij hun zwaarden tot ploegscharen omsmeden en hun speren tot snoeimessen; geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen, en zij zullen de oorlog niet meer leren. (Jesaja 2:4)

Dit is ons gebed.

Ik ben zo dankbaar voor allen die uit de volken geroepen zijn om achter ons te staan en ons land in deze historische tijd te steunen, nu ons volk opnieuw in Sion is gevestigd. We werken samen.

Iedere keer als ik mijn Christenvrienden ontmoet en met hen praat, lijkt het een openbaring voor me, als zij hun liefde en steun voor ons Land en ons Volk tot uitdrukking brengen. Ik kan u niet zeggen hoe hard we deze steun en bemoediging na een geschiedenis van 2000 jaar verdrukking nodig hebben. U bent een vertrooster van Sion. Dit moet uw roeping zijn, zoals Ruth door God was geroepen om stand te houden voor Israël en het Joodse Volk.

Maar Ruth zeide: Dring er bij mij niet op aan, dat ik u in de steek zou laten, door van u terug te keren; want waar gij zult heengaan, zal ik heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten: uw volk is mijn volk en uw God is mijn God; (Ruth 1:16)

Ik wil u hartelijk danken voor de steun die vanuit Nederland gegeven wordt.

Moge Zijn zegen altijd op u zijn.

De Uwe om Sions wil,

Shlomo Hizak

Syrische troepen verlaten Golan

De Syrische regering heeft grote aantallen troepen uit de Golanhoogte teruggetrokken. Ze laten een onzekere toekomst achter voor de VN-vredesmacht.

Westerse diplomaten verwachten dat door deze terugtrekking duizenden militairen richting Damascus gaan. Rebellerende groepen hebben de lege plekken opgevuld en Israël vreest dat Jihadisten het gebied zullen gebruiken als uitvalsbasis voor aanvallen op Israëliësch grondgebied.

In de tussentijd bevindt UNDOF, (de Waarnemersmacht van de VN voor Toezicht op het Troepenscheidingsakkoord) zich in een uiterst netilige positie. De Syrische regering heeft de beste bataljons teruggetrokken.

Sommige schattingen in Israël lopen op tot 20.000 militairen. UNDOF is van het grootste belang volgens een hoge regeringsofficial. "We weten dat sommige deelnemende landen twijfels hebben, en dat baart ons zorgen. We willen van hen weten wat zij gaan doen als de situatie verslechtert. We praten ook met New York (hoofdkwar-

tier van de VN) over de mogelijkheid van vervanging, als één van de deelnemende landen zijn mensen terugtrekt. De situatie is zorgwekkend."

Canada, Japan en Kroatië hebben hun contingenten de afgelopen maanden teruggetrokken zodat alleen de Filippijnen, Oostenrijk en India zijn achtergebleven. Vorige maand hebben Syrische rebellen 21 Filippijnse leden van UNDOF ontvoerd. Deze militairen hielden sinds 1974 toezicht op de wapenstilstand tussen Syrië en Israël. Ze zijn na enkele dagen weer vrijgelaten en zijn naar Jordanië overgestoken.

Door dit voorval is de angst ontstaan dat meer regeringen hun contingent van de reeds verzwakte VN-missie zullen terugtrekken.

Israël heeft gewaarschuwd dat verdere verzwakking van UNDOF een machtsvacuüm creëert in het niemandsland tussen beide zijden op de Golanhoogte.

st. Centrum voor Bijbelstudie en Onderzoek te Jerusalem

Postbus 386
3860 AJ NIJKERK
Tel. 033-2459528
info@bijbelcentrum.org
www.bijbelcentrum.org

ING Bank 31 99 2 77 t.n.v.
"Bijbelstudie/Onderz"
te Dordrecht
IBAN: NL 16INGB0003199277
BIC: INGBNL2A

Israel: PO Box 8017, Jerusalem 91080
tel. 00 972 25632975
fax 00 972 25638426
jerusalem@amijerusalemcenter.org

Goed nieuws voor vegetariërs!

In het boek “Gold from the Land of Israel” staan leringen van Rabbi Abraham Isaac HaKohen Kook. Eén van deze lessen gaat over het doden van dieren.

Nadat de hele toenmalige wereld door het water was vernietigd, begon God opnieuw met Noach en zijn gezin. God zei tegen Noach:

Alles wat leeft en beweegt zal jullie tot voedsel dienen; dit alles geef ik je, zoals ik je ook de planten heb gegeven. Maar vlees waarin nog leven is, waar nog bloed in zit, mag je niet eten. En ik zal genoegdoening eisen wanneer jullie eigen bloed, waarin je levenskracht schuilt, wordt vergoten; ik eis daarvoor genoegdoening van mens en dier. (Genesis 9:3-5)

Vóór de zondvloed werd van de mensen verwacht dat ze vegetarisch leefden, maar nadat Noach en zijn gezin de ark hadden verlaten, stond God hun toe om alles te eten – behalve mensenvlees. Waarom werd in die tijd toestemming gegeven om dieren te eten?

Tijdelijke toestemming

Er was zoveel geweld en verdorvenheid in de generatie van de zondvloed, dat de morele zwakte van de mensheid het nodig maakte om een versoepeling van de regels in te voeren. De mensheid worstelde nog met basisregels, zoals je naaste niet vermoorden. Waarom moesten ze dan gefrustreerd raken door nog meer verboden, die minder vanzelfsprekend zijn?

Na de zondvloed verlaagde God dus Zijn eisen op de gebieden van moraliteit en gerechtigheid. Het doden van dieren was niet langer verwijtbaar, maar we bleven wel aansprakelijk voor het toebrengen van letsel aan onze medemens. Vanaf die tijd konden onze morele gevoeligheden – die kil en ongevoelig waren geworden door de verwarring van het leven – het hart weer verwarmen. Als het doden van wat leeft verboden was gebleven, was er op dat gebied geen onderscheid tussen mens en dier, en zou de mens gemakkelijk in de verleiding kunnen komen om zijn medemens te doden en op te eten. Met de toestemming om dieren te eten, werd dit gevaar teruggedrongen.

Volgens rabbijn Kook is deze toestemming slechts tijdelijk en zal de zorg voor de rechten van het dier in ere hersteld

worden. Er zal een tijd van morele volmaaktheid komen. *“Men zal elkaar niet meer hoeven te onderwijzen met de woorden: “Leer de HEER kennen,” want iedereen, van groot tot klein, kent mij dan al.”* (Jeremia 31:34). In dat tijdperk van verhoogd ethisch bewustzijn, zal de zorg voor het welzijn van dieren hernieuwd worden.

Voorbereiding voor de toekomst

In de tussentijd zijn het de geboden in de Thora, die ons voorbereiden, zoals in Deuteronomium 12:20: *“... en gij denkt: ik wil vlees eten – omdat het uw verlangen is vlees te eten, dan moogt gij vlees eten zoveel gij wilt.”*

Waarom wordt *“ik wil vlees eten”* hier genoemd? Waarom deze dubbele nadruk op het willen en verlangen om vlees te eten? De Thora wijst hierop: als je het verlangen om vlees te eten niet op natuurlijke wijze kunt onderdrukken, en de tijd voor moreel verbod nog niet is aangebroken – dat wil zeggen dat u nog worstelt met geen schade toebrengen aan uw naaste – dan mag u dieren slachten en eten.

Toch legt de Thora een beperking op in de dieren die gegeten mogen worden, waarbij alleen de dieren toegestaan worden, die het meest geschikt zijn voor de menselijke natuur. De wetten voor het rituele slachten beperken de manier van doden tot de snelste en meest humane methode. Met deze wetten legt de Thora ons op dat we met levende wezens te maken hebben en niet een soort levenloze robot. En na het slachten hebben we het gebod om het bloed te bedekken, alsof we onze misdaad moeten bedekken.

En ieder van de Israëlieten en van de vreemdelingen, die in uw midden vertoeven, die een stuk wild of gevogelte jaagt, dat gegeten mag worden, zal het bloed daarvan uitgieten en dat bedekken met aarde. (Leviticus 17:13)

Deze geboden zullen hun doel bereiken omdat ze ons door de generaties heen onderwijzen. Het stille protest tegen het doden van dieren zal een oorverdovende schreeuw worden en deze weg zal zegevieren. Aldus de lering van rabbijn Kook.

Rashi verklaart bij Leviticus 17:13, dat het niet de bedoeling is dat we regelmatig, bij alle maaltijden, vlees eten.

Verspreiding van het Woord

Shlomo Hizak

Geliefde Vrienden,

Shalom en zegen worden u toegewenst uit Jeruzalem!

Na al deze jaren zie ik de vruchten van mijn werk. In 1962 begon ik met het verspreiden van Bijbels in Zijn Land en andere landen. We hebben nu meer dan 3 miljoen Bijbels verspreid. Ik herinner me het feest van de Bijbelverspreiding, toen ons centrum op de Olijfberg lag en groepen pelgrims van Roemenië naar Israël kwamen. Dit was het enige communistische land dat diplomatieke betrekkingen met Israël onderhield, onder de regering van Nicolae Ceausescu. We gaven duizenden Bijbels.

“Zo is dan het geloof uit het horen, en het horen door het woord van Christus.” (Romeinen 10:17).

Toen ik dit werk begon, werd ik officieel uitgenodigd in Hongarije, met strenge restricties. In het centrum van Boedapest wachtte ik op een tram en er zat een jongeman naast me. Hij keek erg serieus en hij sprak een beetje Engels en Duits. In die tijd leek alles somber en grauw en je voelde de macht van het communisme overal.

De jongeman vertelde me dat hij atheïst was. Ik zei dat ik hem een boek wilde geven, maar hij weigerde. Ik vroeg hem of hij het alsblijft wilde aannemen, het was een Duitse Bijbel met mijn naam erin. Ik gebruikte hem om Duits te leren. Deze Bijbel die ik overhandigde, zag er prachtig uit. Hij keek ernaar en glimlachte. Ik kreeg bijna tranen in mijn ogen. Ik kreeg vrede in mijn hart en dacht aan de woorden van Psalm 126:5:

Wie met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien.

Dank God, het communisme is ingestort, de macht van deze duisternis is voorbij. Van mijn goede vriend, gevangenispredikant Jonathan Sándor Szénási, kreeg ik een officiële uitnodiging om op een conferentie in Boedapest te spreken. Er waren Joden en Christenen aanwezig, rabbijnen en christelijke leiders. De Israëlische ambassadeur gaf zijn toespraak en ik zou na hem spreken over Joods-Christelijke relaties en het Pinksterfeest.

Het was zo bijzonder en zo ontroerend voor mij, om de blijde gezichten en de glimlachen bij de toehoorders te zien. Ik bracht de groeten uit Jeruzalem en ik voelde de zegen

en de instemming van allen die hier voor deze speciale gelegenheid bij elkaar waren. Ze keken mij allemaal aan, maar er was er één die zat te huilen. Na het programma

rende hij naar mij toe, sloeg zijn arm om me heen en zei dat deze avond was als een droom die werkelijkheid werd. Hij vroeg of ik me hem herinnerde. Ik zei nee, en toen toonde hij me de Bijbel en opende die bij de bladzijde waar mijn naam geschreven was. Dit was de Bijbel die ik hem had gegeven en die zijn leven had veranderd. Het geloof was in zijn hart gekomen vanwege Zijn Woord.

Vrienden, u hebt het mogelijk gemaakt dat het Centrum voor Bijbelstudie en Onderzoek te Jeruzalem een zegen is voor zoveel mensen in het Land en voor de mensen die ons Centrum dagelijks bezoeken. Vanaf de dag dat ik dit werk in april 1962 in mijn kleine souterrain in Jeruzalem begon, werd mijn huis een brood-Bethlehem van Zijn Woord. Dit was het zaaien van het zaad en we zijn nooit opgehouden met het openen van nieuwe deuren om Zijn Woord te verspreiden. Hij doet het werk in de harten van de mensen. Onze strijd is tegen ongeloof. Onze taak is het verspreiden van Zijn gezegende Woord en het verspreiden van de zegen aan alle volken.

Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt zal Ik vervloeken, en met u zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden. (Genesis 12:3)

U hebt dit mogelijk gemaakt, we werken samen, want het is geen geheim dat Hij ook voor anderen kan doen, wat hij voor mij heeft gedaan.

Tweënvijftig mensen uit Oekraïne en andere landen hebben al ingeschreven voor onze Study Tour van 3-17 november 2013. Uw gebeden en uw steun zullen ons helpen om de kennis van Zijn Woord te delen met de voorgangers uit Oekraïne, Rusland en de Derde Wereld. Ik nodig u uit om bij ons te zijn en een zegen te zijn voor het volk van het Land.

De uwe om Sions wil,

Shlomo Hizak

Dode Zeerollen in het Drents Museum

door Daniel Gwertzman

Dr. Stephen J. Pfann, de oprichter en president van de University of the Holy Land en het Centrum voor bestudering van het vroege Christendom heeft onze groepen in het AMI-Centrum onderricht gegeven. Hij was lid van het internationale redactieteam van de Dode Zeerollen en hij heeft die rollen in een database opgenomen. Samen met professor Tov heeft hij de Dode Zeerollen op microfiche uitgegeven. Hij leidde de productie van de eerste complete concordantie van de Dode Zeerollen.

De Dode Zeerollen zijn geschreven door een Joodse sekte, de Essenen. Zij bezaten een enigszins uitgebreidere canon dan de rabbijnen, inclusief commentaren en het handboek van orde (de regels van de gemeenschap) voor hun groep.

Het belang van hun bibliotheek van Bijbelse teksten ligt niet zozeer in de verschillen, maar in het feit dat dit het oudste materiaal is, dat we hebben en dat we kunnen dateren in de periode van de Tweede Tempel. Het toont dat de tekst die wij nu gebruiken, bijna volledig hetzelfde is als het materiaal dat in de tijd van de Tweede Tempel bestond. Bijvoorbeeld de rol van Jesaja, die in grot 1 werd gevonden, was bijzonder belangrijk, omdat deze de complete 66 hoofdstukken van het bijbelboek bevat, met uitzondering van hier en daar een letter. Dit was echt het meest complete manuscript dat in één van deze grotten is gevonden.

Nauwkeurige overlevering van tekst

Ondanks het feit dat de rol van Jesaja ongeveer duizend jaar ouder is dan de Masoretische versie van Jesaja, waren de twee teksten bijna identiek, op een paar kleine uitzonderingen na, die nauwelijks invloed hebben op de betekenis van de tekst. De overgrote meerderheid van de rollen die bij Qumran zijn gevonden, behoren bij dezelfde tekstuele traditie als de Masoretische tekst. Ze zijn echter vele eeuwen ouder. Ze tonen aan, hoe zorgvuldig Joodse schriftgeleerden de tekst door de jaren heen hebben overgedragen.

Apocriefe Genesis

Het apocriefe boek Genesis, een Aramees werk dat ook in grot 1 is gevonden, toont een bewerkte herhaling van de geschiedenissen uit het boek Genesis. Van de zeven rollen die daar gevonden werden, was deze rol er het slechtst aan toe. Het grootste deel van de fragmenten is onherstelbaar. Wat bewaard is gebleven, lijkt veel op het Boek der Jubeljaren, ook het boek Jubileeën genoemd. Het Boek der Jubeljaren is een openbaring van God door een engel van Gods aanwezigheid, die Mozes vertelt wat hij op moet schrijven. Het is een navertelling van de Bijbelverhalen vanaf de schepping (Genesis 1) totdat ze bij de berg Sinaï aankomen en Mozes de berg beklimt om het Woord van God in ontvangst te nemen (Exodus 19 en 24). Het dateert van ca. 160 v.Chr., misschien kort voor de gemeenschap van Qumran gevormd werd. Het bevat theologisch juridisch materiaal, dat geen onderdeel vormt van het normatieve jodendom.

Jubeljaren

Jubeljaren dankt zijn naam aan het feit dat het de geschiedenis in 50 eenheden van 49 jaar verdeelt. Het woord Jubeljaren betekent hier niet het vijftigste jaar (zoals in Leviticus 25), maar de periode van 49 jaar die werd afgesloten door het vijftigste jaar. Het boek volgt de zonnekalender van 364 dagen. Jubeljaren diende als gezaghebbend document in Qumran en werd als zodanig aangehaald in één van de centrale wettige documenten van de gemeenschap, het Damascusdocument.

Opgemerkt moet worden, dat Jubeljaren geen onderdeel van de Joodse canon vormde, en dat de Joodse kalender niet op het zonnejaar gebaseerd is. Zo wijzen allebei deze elementen aan, dat het een sektarische groepering betrof, die geen onderdeel van het normatieve jodendom ten tijde van de Tweede Tempel was.

Masoretische tekst

De Hebreeuwse term Masorah, die is afgeleid van de wortel masor, wat overdragen betekent, duidt op het werk van het conserveren van de zuiverheid van de

tekst van de Hebreeuwse Bijbel. De tekst van de Hebreeuwse Bijbel, die bekend staat als de Masoretische tekst, is van generatie op generatie overgegeven, met ongeëvenaarde eensluidendheid en nauwkeurigheid overgeschreven. Er is grote aandacht besteed aan de exacte verwoording van de Bijbelse tekst, omdat het goddelijk geïnspireerd is en een gezaghebbende gids voor religieuze praktijk en geloof.

*Shrine of the Book
het museum van de Dode Zeerollen in Jeruzalem*

Alles wat God doet, zo heb ik vastgesteld, doet hij voor altijd. Daar is niets aan toe te voegen, daar is niets van af te doen. God doet het zo opdat wij ontzag voor hem hebben. (Prediker 3:14)

We vinden dezelfde gedachte in het Nieuwe Testament:

... elke goede gave, elk volmaakt geschenk komt van boven, van de Vader van de hemellichten; bij hem is nooit enige verandering of verduistering waar te nemen. (Jacobus 1:17)

De uitdrukking Canon werd voor het eerst gebruikt door Bisschop Athanasius, in de vierde eeuw A.D. als verwijzing naar de lijst met boeken die de Kerk officieel als goddelijk geïnspireerd had geaccepteerd. De Hebreeuwse uitdrukking is middah en de Aramese uitdrukking is mechilta, wat maat betekent. De Griekse term kanon betekent hetzelfde als het gaat om boeken die goddelijk geïnspireerd zijn.

Met de val van Jeruzalem in het jaar 70 A.D. en de verstrooiing van de Joden over alle delen van de wereld, ontstond de noodzaak om een Canon van Bijbelse grondteksten vast te stellen. Dit werd uitgevoerd door een synode van rabbijnen in Yavneh, in hetzelfde jaar als de Vernietiging van de Tempel.

De noodzaak ontstond om alle dubbelzinnigheid over de medeklinkers van de Bijbelse grondtekst te elimineren, die wel compleet en duidelijk was voor Hebreeuwsspre-

kende geleerden, maar niet voor Joden die in de verstrooiing een andere taal hadden aangenomen. Dus toen Hebreeuws een dode taal werd, die niet meer gesproken werd, werd het noodzakelijk om een systeem van klinkers te ontwikkelen, waarmee iedereen in staat gesteld werd om de techniek van het lezen en de uitspraak van het Hebreeuws correct uit te voeren. Verkeerde uitspraak van een woord kan de betekenis van de tekst veranderen. Daarom hebben de Masoreten, een groep geleerden die tussen de zesde en de tiende eeuw A.D. in Tiberias leefden, dit systeem geperfectioneerd. Zij hebben elk woord en elke letter geteld en ontwierpen lijsten van onregelmatige of ongebruikelijke spelling en ze ontwikkelden waarborgen voor het behoud van de heilige leer.

De laatste en meest bekende Masoreet was Aaron Ben Asher uit de tiende eeuw, die in Tiberias woonde, waar hij vele jaren besteedde aan de voorbereiding van een nauwgezet manuscript van de Bijbel, voorzien van vocalisatie en accentuering in overeenstemming met de bestaande Bijbelse grondtekst. Naar deze tekst, ingebonden als een boek, wordt verwezen als een codex. De enige complete versie die we hebben, is van 1008 A.D. en wordt de Leningrad Codex of Codex Leningradensis genoemd. In werkelijkheid is er een oudere grondtekst, de Aleppo Codex uit 925 A.D., maar daarvan ontbreken enige delen sinds 1947. De Codex Leningradensis is dus de oudste complete codex van de Tiberische Masoretische tekst die tot op vandaag intact is gebleven.

Een Bedoïenenherder vond in 1947 in de woestijn van Juda niet de allereerste Dode Zeerol. Al 50 jaar eerder had Solomon Schechter onder de documenten in de Cairo Geniza twee manuscripten ontdekt, die later bekend zouden worden als het Damascus Document.

De Codex Leningradensis is de belangrijkste tekst voor Christelijke Bijbelgeleerden, omdat deze opnieuw is uitgegeven als de Biblia Hebraica (1937) en de Biblia Hebraica Stuttgartensia (1977). Deze was enkele eeuwen ouder dan de overige Hebreeuwse manuscripten die voor alle voorgaande edities van de gedrukte Hebreeuwse Bijbel waren gebruikt tot aan de Biblia Hebraica. De Codex Leningradensis heeft als basis gediend voor twee belangrijke moderne Joodse edities van de Hebreeuwse Bijbel.

De Dotan Editie is in de jaren 1990 onder militairen verspreid als de officiële Bijbel van het Israëliëse leger. Het is de basis voor de JPS (Jewish Publication Society) Hebreeuws-Engelse Tanach (Bijbel) (Philadelphia 1999) en de verschillende commentaren op de Thora van de JPS en het bijbelcommentaar van de JPS.

**Dode Zeerollen in het Drents Museum
Brink 1, Assen
9 juli 2013 tot en met 5 januari 2014
www.drentsmuseum.nl**

Israëlisch aardgas

Tamar gasveld

Er ligt een groot gasveld voor de Israëlische kust. Het ligt op een diepte van ca. 1,6 km. De gasvoorraad wordt nu al geschat op 238 miljard kubieke meter. Het gasveld zal geëxploiteerd worden door Noble Energy, dat voor 36% eigenaar is van Tamar. Hiep, hiep, hoera???

Kapers op de kust

Na Libanon heeft nu ook Hezbollah het enorme olie- en gasveld, dat door Israël is ontdekt – opgeëist. De terroristische organisatie heeft Israël gewaarschuwd dat ze niet zullen toestaan dat Israël het veld in bezit neemt, waardoor de Staat Israël voor het eerst in de geschiedenis energie-onafhankelijk wordt.

Nabih Berri zei namens het parlement van Libanon dat Israël snel heeft gehandeld om zich het veld toe te eigenen, voorbijgaand aan het feit dat het veld zich uitstrekt tot in Libanese wateren.

De Israëlische regering heeft onmiddellijk geantwoord dat de gas- en olievelden volledig voor de kust van Israël liggen, en niet voor Libanon.

Dr. Yaakov Mimran, de directeur van energie-onderzoek voor het ministerie van nationale infrastructuur, noemde deze claims onzin. “Deze geluiden verspreiden ze als ze gas ruiken. Vóór die tijd hebben ze rustig zitten afwachten terwijl wij ons geld investeerden.”

Volgens Amir Cohen-Dor, een deskundige op het gebied van zeerecht, liggen de Dalit en Tamar gasvelden binnen Israëls economische zone in de Middellandse Zee en de bepalingen van de Verenigde Naties stellen duidelijk, dat Israël deze gasvelden kan ontwikkelen.

Israëlische marine moet gasveld beschermen

De Israëlische marine bereidt zich voor om de installaties die naar gas boren te beschermen. Het wordt volgens Admiraal Levi de grootste maritieme operatie sinds de oprichting van de nieuwe Staat Israël.

De grootste bedreiging voor Israëls exclusieve economische zone in de Middellandse Zee, zijn terreuraanslagen over zee, onder zee en via de lucht. De eerste stap in de verdediging is het verkrijgen van inlichtingen.

Vier jaar nadat de Israëli's begonnen te boren, is begin april voor het eerst gas naar de opslagtanks aan land vervoerd. Ondanks dit goede nieuws, zijn de energieprijzen

met 6% verhoogd. Het goede nieuws is, dat de prijsverhoging slechts 6% is omdat het gasproject voor ligt op het schema.

Het gasveld zal waarschijnlijk 20 jaar lang energie kunnen leveren en de besparing voor de Israëlische economie kan oplopen tot € 2,77 miljard per jaar. Maar het land kan over enkele jaren ook nog profiteren van een veel groter gasveld: het Leviathan-veld.

Dit Leviathan gasveld is ongeveer twee keer zo groot als het Tamar gasveld, en waarschijnlijk kan Israël in 2016 uit dat veld gas gaan exporteren.

Israël zoekt oorlogsschepen

Israël is op zoek naar oorlogsschepen om de gasvelden in de Middellandse Zee te beschermen. Op het verlanglijstje staan vier verkenningsschepen van 1200 ton, uitgerust met een defensief raketstelsel dat ballistische projectielen kan onderscheppen.

De schepen moeten grote afstanden kunnen afleggen, want het gebied waar de gasvelden liggen, is groter dan de Staat Israël zelf.

Eén van de mogelijkheden is de ontwikkeling van op afstand bestuurbare robotschepen, bewapend met een raketstelsel. De marine wil ook onbemande vliegtuigen kopen, die torpedo's en zelfmoord-duikers kunnen opsporen en uitschakelen

De gasvelden voor de Israëlische kust. Links-boven Leviathan FPSO: Floating Production, Storage and Offloading, dat is een speciaal soort schip dat gebruikt wordt om aardolie of gas te behandelen en op te slaan.